

Закон о вину од 9. децембра 1929. године, 1931.

Садржај

I Опште одредбе (§ 1–8)

II Одредбе о комињаку, воћним винима, специјалним
винима, вину од родних хибрида, дестилатима од вина и
комине и винском сирћету (§ 9–13)

III Контролне мере (§ 14–16)

IV Организација и функционисање контроле (§ 17–24)

V Казне и поступак (§ 25–33)

VI Завршне одредбе (§ 34 и 35)

663.2 (094.5)

ЕТИЪ

ЗАКОН О ВИНУ

ЗАКОН О ВИНУ

ЗАКОН О ВИНУ

162. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених и објашњених судском
и административном праксом
Издаје ГОЈКО ПИКЕТИЋ

Св. 162.

~~Додато у нови инвентар бр. 1901 (1)~~
1 јануара 1942 год.
Београд.

ЗАКОН О ВИНУ

од 9. децембра, 1929. — I год.

са Правилником за његово
извршење

4229

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.

1931

Hand. Sp. 36308

Садржај

	Страна
I Опште одредбе (§ 1—8)	5
II Одредбе о комињаку, воћним ви- нима, специјалним винима, вину од родних хибрида, дестилатима од вина и комине и винском сирћету (§ 9—13)	29
III Контролне мере (§ 14—16)	42
IV Организација и функционисање контроле (§ 17—24)	50
V Казне и поступак (§ 25—33)	70
VI Завршне одредбе (§ 34 и 35)	74

ЗАКОН О ВИНУ

од 9. децембра. 1929. — I год.

I Опште одредбе.

§ 1. Под именом вина допуштено је стављати у промет и тога ради чувати само оно пиће, које је производ алкохолног врења шире (мошт) од свежег грожђа домаће (питоме) винове лозе.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.

Чл. 1. — По § 1 закона о вину може носити назив „вино“ само оно пиће, које је производ алкохолног врења шире од свежег грожђа домаћих сората винове лозе, при чијем су се справљању, прављању и чувању употребиле само радње и средства законом дозвољена (§ 2 и 4), а које је очувано у добром стању (§ 6).

Под именом „кљук“ (маст) подразумева се само измуљано свеже грожђе домаћих сирата винове лозе; под именом

„шире“ (мошт, циђа, отока) сок оцеђен из таквог кљука, а под именом „комине“ (дроп) чврсти делови преврелог или не-преврелог кљука, са кога је оцеђена шира или вино. Под винском стељом (талог, дрожђе), подразумева се талог који при отакању вина остаје на дну бурета.

Под „свежим грождем“ подразумева се и оно грождје, које се оставља на чокоту дуже времена, но обично, тј. да презри, као и обрано грождје, које се чува на слами, на тавану, у евенкама, да се провене, па се после извесног дужег или краћег времена као суварак, али још довољно сочан, муља и прерађује у вино, без икаквог додавања воде непосредним или посредним путем.

Под „домаћим сортама винове лозе“ подразумевају се све европске сорте винове лозе зване и „питоме“, „племените“, које су одгајене без укрштања са дивљим америчким сортама лозе.

Свако друкчије пиће, које не одговара овоме пропису, а у промету му се даје име „вино“, сматраће се као неисправно и лице, које га справља, пушта у промет и продаје, сносиће законске последице.

§ 2. Забрањено је заслађивање шире додавањем шећера и других слатких материја, изузев укуване шире од грождја питоме лозе домаћег порекла, која се у-ту сврху може употребити

под условима прописаним од Министра пољопривреде.

Изузетно у рђавим годинама одобраваће банска управа под условима прописаним од Министра пољопривреде додавање шири рафинованог шећера од шећерне репе и трске само у циљу поправке и довођења шире до редовне, нормалне сласти, и то највише до 4 килограма рафинованог шећера на 100 литара шире.

Овако зашећереној шири и вину добијеном од ње забрањено је додати винску и лимунску киселину.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 2. — По § 2 закона о вину дозвољено је под нарочитим условима заслађивање шире од домаће (питома, племенита) винове лозе домаћег порекла на ова два начина: додавање шири укуване шире (концентрисана шира, вареник) од грождја питоме винове лозе домаћег порекла и додавање шири рафинованог шећера од шећерне репе и трске.

Заслађивање шире од непосредно родних хибрида чистих или у мешавини са домаћим сортама винове лозе забрањено је.

Заслађивање шире може вршити сваки сопственик, ако се саобрази условима из чл. 3 и 4 овога правилника.

Чл. 3. — Заслађивање концентрисаном широм од грождја питоме винове

лозе *домаћег* порекла дозвољава се под овим условима:

1) Да се у рђавој години слаба шира додавањем концентрисане шире доведе до редовне нормалне сласти, коју ће за свако виногорје одредити контролна станица по чл 52 правилника и винарски надзорници.

У овом случају сваки је дужан по извршењу извести писменом пријавом преко општинске власти или непосредно надлежног државног контролног органа. Пријава се подноси у дупликату и мора садржавати податка побројане у приложеном обрасцу А.

2) Да се појача шира и преко границе своје нормалне сласти, али ипак само дотле, да се редовним алкохолним врењем од ње добије вино без вишка шећера, тј. да није слатко.

За ову радњу потребно је преко надлежног државног контролног органа тражити специјално одобрење Министра пољопривреде са нарочитим образложењем. Молба мора садржати податке побројане у обрасцу Б, а може се подносити на месец дана пре почетка бербе.

3) Да се шира појача у тој мери да и после алкохолног врења у њој остане толико шећера, да вино слади.

У овом случају добијено вино сматра се као специјално вино те треба поступити по прописима чл. 30 и 31.

Чл. 4. — Заслађивање рафинованим шећером од шећерне репе и трске у ре-

довним годинама сазревања грожђа забрањено је.

У изузетним случајевима, кад грожђе услед неповољног времена или елементарних непогода не дозре, и поред тога што је берба извршена у уобичајено време, шира, односно кљук, од таквог грожђа може се засладити додавањем рафинованог шећера од шећерне репе или трске, али са овим ограничењима:

1) Шира се заслађивањем може довести само до редовне нормалне сласти, а ни у ком случају не може јој се додати више од 4 кгг. рафинованог шећера на 100 литара.

2) Овако зашећереној шири и вину добијеном од ње забрањено је додавати винску и лимунску киселину.

3) Заслађивање се може извршити само по претходној општој дозволи за цео један крај, издатој од надлежне Банске управе. Ову дозволу пак Банска управа може издати само по предлогу контролне станице по чл. 52 Правилника или винарског надзорника и то кад они испитивањем шире односно винограда на лицу места утврде да грожђе није нормално зрело. Ову своју одлуку о општој дозволи Банска управа доставља Министарству на увиђај, наводећи разлоге, због којих је та дозвола дата.

У овом случају сваки онај који изврши шећерење шире, дужан је поднети надзорном државном органу у дупликату пријаву по обрасцу А.

4) Ако овакве опште дозволе за слађивање не буду издате за неки крај, зато што је у том крају грожђе просечно добро сазрело, а ипак се нађе појединих виноградара произвођача у изузетно неповољним приликама, они могу преко надлежног контролног органа поднети молбу за шећерење по обрасцу *B* са уверењем општинског суда да су њихови наводи у молби истинити. Надлежни винарски надзорник узимајући у обзир наведене разлоге у молби доноси по њој решење и извештава молиоца у року од 24 часа. Ако ја решење повољно винарски надзорник по могућству проверава наводе и на лицу места, по службеној дужности, ако се ради о количинама шире испод 50 хл., а о трошку молиоца преко ове количине, изузев од овога плаћања виноградарске задруге и државне, банске и среске винограде. О овако специјално издатим дозволама винарски надзорник извештава Банску управу, Министарство пољопривреде и контролну станицу. Овакве посебне изузетне дозволе за шећерење не могу се издавати винарским трговцима и у опште лицима који купују грожђе за прераду у вино.

§ 3. Забрањено је стављати у промет и тога ради чувати ширу и вино ако су појачани додавањем алкохола или умножени додавањем воде, шећера и других пића или из основа вештачки

справљени или добијени из комине од грожђа, укуване шире или сувог грожђа додавањем воде, шећера и других састојака.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930 — II год.:

Чл. 5. — Додавање алкохола по § 3 закона у опште је забрањено. Изузетака може бити само у случају предвиђеном у § 16 става првог закона и то пошто се испуне услови из чл. 42 овога Правилника.

Чл. 6. — Под умножавањем шире и вина по § 3 закона подразумева се додавање вину или шири: воде, воћних алкохолних пића, комињака, вина од хибрида винове лозе или које друге течности у циљу повећавања количине.

Чл. 7. — Под вештачким справљањем (фалсификовање, патворење) шире и вина по § 3 закона разуме се како потпуно вештачко справљање шире и вина од воде и ма које врсте индустријског шећера или алкохола уз додатак потребне киселине, танина и других састојака, тако исто и делимично вештачко справљање шире и вина употребом појединих састојака или делова грожђа, винске комине, винске стеље уз додатак воде и других потребних састојака.

§ 4. Допуштено је додавати шири или вину у облику, границама и на на-

чин, како се одреди правилником, ове стране материје:

- 1) сумпорни диоксид;
- 2) калцијев карбонат, калијев карбонат или калијев неутрални тартрат;
- 3) винску киселину и лимунску киселину;
- 4) танин;
- 5) сретства за бистрење са додатком кухињске соли или без ње;
- 6) животињски и биљни угљен и то у циљу одузимања страног укуса и мириса код свих вина и за одузимање боје и то само код ружичастих вина, која нису превирала на комини дуже од 24 часа;
- 7) чисто биљно и вазелино уље;
- 8) угљени диоксид;
- 9) вински квасац;
- 10) специјална енолошка сретства чију употребу, по претходној анализи и испитивању дејства, дозволи Министар пољопривреде.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 8. — У колико је за поправљање или за боље чување шире и вина о опште потребно, да им се додају стране материје, или материје, чијим се додавањем врши мењање по количини њихових природних састојака, то се допушта само у границама § 4 Закона и под условом, да се те материје додају вину или шири само у толикој мери, да се ни

укус, ни општи састав, ни ма који од битних састојака вина или шире осетно не промени и да са тим материјама не доспе у ширу или вино ишта што би могло шкодити здрављу потрошача.

Чл. 9. — Сумпорисање шире или вина може се вршити:

а) сагоревањем сумпора, који мора бити чист, а нарочито не сме садржати арсена, ни бити ароматизован; ако се пак употребљавају за сумпорисање шире или вина у сумпор замочене пантљике (одресци), оне не смеју бити од хартије, ни од платна, него од азбеста.

б) Чистим гасовитим или кондензованим — течним сумпор диоксидом.

в) Енолошки чистим калијевим метабијсулфитом (пиросулфит) у количини која не прелази 30 грама по хектолитру.

Забрањено је сумпорисати раствором сумпор диоксида у води или у алкохолу.

Вино или шира, који су одређени за непосредну потрошњу не смеју садржавати више од 20 милиграма слободног или 200 милиграма свеукупног сумпор диоксида по литру. Укупна количина сумпор диоксида коју једно вино или шира у промету може садржати не сме бити већа од 500 мгр. по литру од чега највише 40 мгр. слободног.

Забрањено је вишак сумпорног диоксида из вина или шире одузимати употребом хемикалија.

Чл. 10. — Поправљање шире или вина с обзиром на киселину. Кад је садржина винске киселине превелика, па је

треба смањити, или прениска па је треба повисити, поправка се може вршити (ако не би могло да се врши укрштањем), само сретствима дозвољеним § 3 закона и то у најмањим количинама, потребним да се киселина доведе до редовне мере. Колико ће се пак моћи и у ком виногорју додати односно одузети винске киселине, објављиваће сваке године банске управе на предлог контролних станица. Али нитком случају количина додате лимунске киселине не може бити већа од 50 гр. на један хектолитар вина.

Забрањено је једну исту ширу за слађивати и додавати јој киселину.

Чл. 11. — Додавање шанина шири или вину дозвољава се у циљу бољег чувања вина и бистрења у потребној количини. Танин мора бити чист, без икаквог страног укуса и мириса и растворен (растопљен) у малој количини вина.

Чл. 12. — Сређивање за бистрење. На основу тач. 5 § 4 закона о вину дозвољава се употреба ових сретстава за бистрење:

а) од механичких сретстава: шпанијска земља, каолин, азбест и целолаза;

б) од хемијских сретстава: желатин, рибљи мехур (бешика), беланце од јајета или његов производ албумин, оплављено млеко или његов производ казеин;

в) дозвољава се и употреба калијевог фероцијанида за поправљање погрешних вина, али само под овим условима: 1) од погрешног вина које се жели

поправити употребом калијевог фероцијанида, треба послати узорак од 3/4 литре надлежној контролној станици са тачном назнаком предела, године производње, сорте грожда и количине (свако буре засебно). 2) Контролна станица установљује анализом потребну количину калијевог фероцијанида као и других потребних сретстава за чистење дотичног вина и доставља молиоцу потребну количину цијанида са тачним начином употребе. 3) По довршеном чистењу, а свакако пре пуштања вина у промет, дужан је молитељ послати поновно 3/4 литра чистењеног вина односној контролној станици ради контроле, да ли је употреба калијевог фероцијанида исправно извршена и да ли је он у целости из вина излучен.

Вино које садржи неизлученог фероцијанида одстранити се из промета денатурисањем.

Анализа вина и попиљка калијевог фероцијанида пада на терет молитеља.

На место предњег поступка за употребу калијевог фероцијанида по жељи молиоца и о његовом трошку може на лице места изаћи стручњак контролне станице и посао да се изведе под његовим упуством и контролом.

Чл. 13. — Додавање животињског и биљног угљена енолошки чистог дозвољава се само у циљу одузимања неугодног мириса (по плесни, трулој бачви) или поправљања боје, а за одузимање боје црвенкастих, ружичастих вина може се

употребити једино ако та вина нису лежала на комини дуже од 24 сата, рачунајући од почетка алкохолног врења кљука. Сматраће се пак за недозвољену радњу одузимање боје црних вина, која су добивена алкохолним врењем шире на комини, као и одузимање бије мешавини белих, односно ружичастих и црних вина.

Чл. 14. — Додавање винског квасца шири или пак вину, кад се укаже потреба за његово накнадно превирање, дозвољава се у опште кад га виноградар сам спреми од најбољег и најздравијег грожђа или пак селекционисаних гљивица које справљају домаћи или страни заводи који стоје под државном контролом.

§ 5. Забрањено је при преради грожђа у вино као и при даљој незидовати састојке, који се не помињу у § 2 и 4 овога Закона, као и додавање одобрених састојака друкчије него што је правилником прописано.

Исто тако забрањено је препоручивати било усмено било путем списка или објава употребу сретстава, чија је примена забрањена овим Законом.

Забрањено је справљање и продаја екстракта и есенција, чија је употреба намењена искључиво патворењу (фалсификовању) вина.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930.— II год.:

Чл. 15. — Употреба свих домаћих и страних специјалних енолошких сретстава која нису обухваћена § 4 закона, забрањује се.

Ко жели стављати у промет и продавати или употребити нека од тих сретстава, мора тражити за то дозволу од Министарства пољопривреде. Уз прописно таксирану молбу за дозволу, молилац прилаже и довољну количину дотичног сретства за вршење његове анализе и огледа, као и за остављање једне извесне количине у заводу као контролног примерка. Трошкове око анализе и испитивања ових сретстава молилац плаћа по рачуну, зашто унапред полаже суму од 300 динара.

Ако дотично сретство израђује више фабрика и пуштају га у промет под истим називом, онда свака од њих мора за себе тражити дозволу за стављање у промет тога свога производа.

Ако дотично сретство није израђено по патентираном поступку и ако га може сваки израђивати, а његова се употреба покаже као потребна, његово стављање у промет може Министар пољопривреде дозволити и на предлог контролних станица.

Свако специјално енолошко сретство, чија се употреба дозволи, мора носити на омоту ознаку да за то има дозволу Министарства пољопривреде са назначењем броја и датума, кад је та дозвола дата као и аналитичког састава. За употребу овако дозвољених сретстава није

потребно тражити дозволу од Министарства пољопривреде.

Чл. 16. — Ошпаци при справљању и нези вина, као шти су комина и винска стеља, из којих је цеђењем под притиском добивена нормална количина вина, не смеју се употребљавати за поновно добијање вина пресовањем или мешањем са вином, сем у случају предвиђеном у чл. 22 Правилника.

Чл. 17. — Посипупци и радње са широм и вином којима се у вино не уноси никаква страна материја и којима се не мења њихов битни састав, а који су у винарству признати као неопходно потребни за справљање доброга вина, за његово чување од кварења и болести којима је подложно и за лечење од болести и мана, у закону о вину нису изрично побројани, јер се подразумева да су оне дозвољене. Те су радње: претакање, проветравање, филтрирање, загревање, пастеризовање, смржњавање, згушњавање шире као и мешање разних шира и вина, ако свака од ових одговара прописима закона о вину.

Према томе загревање клука, у у циљу појачања боје црних вина није забрањено.

Исто тако није забрањено смржњавати вино са недовољним процентом алкохола и избацити из њега смрзнуту воду у циљу да се проценат алкохола доведе до нормалног, али ако се ова радња изврши у јакој мери, онда вино мора носити такав назив да се из

тога види да је на њему вршена ова радња.

Згушњавање шире за разне сврхе уопште није забрањено, али ако се од згуснуте шире жели справљати вино, то се може вршити само у духу прописа члана 3 Правилника.

Мешање (крижање, укрштање, купажирање) разних вина или шира није забрањено, сем у случајевима ако неко од њих не одговара прописима закона о вину, у ком случају се цела мешавина сматра као неисправна по закону о вину.

Редовно доливање буради са вином не сматра се за укрштање.

Назив мешавине мора бити саобразан чл. 23 овог Правилника.

Чл. 18. — При преради грозђа у вино и друге производе и даље њихове неге забрањено је § 5 закона о вину додавање састојака, који нису изрично дозвољени у § 2 и 4 закона о вину, правилником за његово извршење или нарочитим одобрењем Министра пољопривреде.

Исто тако забрањена је у винарству и употреба одобрених састојака у § 2 и 4 закона о вину преко границе дозвољене законом или овим Правилником.

Исто тако забрањена је и продаја за винарске сврхе и свих оних материја, чија је употреба у винарству дозвољена законом, ако оне неби биле енолошки довољно чисте те би се са њима у вино уносили и састојци забрањени законом или вино изложило квару.

Као енолошки чиста сматрају се она сретства, која не садрже не само здрављу шkodљивих, него ни таквих састојака који би могли осетно променити хемијски састав и органолептичке особине вина. Стога су све продавнице ових материја подлежне контроли државних контролних органа по закону о вину.

Чл. 19. — Забрањено је § 5 закона о вину — став 2 било писмено било усмено, препоручивати сретства, чија примена није дозвољена законом, као и уопште преко јавних гласила или на други начин оглашавати било упутства и књиге, било заводе и стручњаке, који дају савете за употребу недозвољених материја при справљању и нези вина и других производа, који подлежу закону о вину.

Држање појединачних јавних предавања о справљању, нези и лечењу вина и других производа, који подлежу контроли по закону о вину од стране приватних лица дозвољено је само ако се дани савети не косе са одредбама закона о вину. У противном предавач и приређивачи предавања биће узети на одговор.

Приватна лица која располажу стручном спремом, што доказују сведсџбом о свршеној пољопривредној школи и која се желе стално и уз награду бавити давањем усмених савета о справљању, нези и лечењу вина и других производа, који подлежу контроли по закону или стално вршити ове радње у својству стручњака или држати јавна предавања о томе,

дужна су поднети преко банске управе молбу Министарству пољопривреде са назначењем у ком правцу и обиму и делоругу мисле обављати тај посао, па ће им Министарство на предлог банске управе дати дозволу за овај рад или их одбити. Министарство може пре давања ове дозволе тражити од таквих лица да положе практични испит, пред истом испитном комисијом, која постоји за испитивање кандидата државних чиновника виноградарско-воћарске струке. Винарски надзорници и контролне станице контролисаће рад таквих приватних концесионираних лица.

Поступак за оцену да ли су једна штампана књига, спис, оглас, предавање или дао упутство саобразни закону о вину прописан је чл. 51 овог Правилника.

Чл. 20. — Забрањено је по § 5 закона о вину справљање и продаја екстракта и есенција, чија је употреба намењена искључиво за фалсификовање вина, односно за измену неких његових састојака у циљу обмане купца.

Овде се подразумевају нарочито:

1) Сретства за букетирање, бојење или давање нарочитог укуса вину или другом производу, који подлеже закону и чијом се применом иде на то да се купац превари у погледу врсте, цорекла или битних особина догичног производа;

2) Сретства за повећавање екстракта и пепела, примењена у циљу, да се маскира вештачко умножавање и фалсифи-

ковање, нарочито да се изопаче резултати анализе;

3) Препарати за лечење болесних или покварених производа, примењени у циљу да купац не би могао познати абнормалност производа;

4) Слатке, алкохолне или слатке и алкохолне течности, које нису справљене од грозђа, а у циљу вештачког умножавања вина или мешања са правим вином.

Чл. 51. — Посшупак за оцену књига.
Сходно § 5 закона о вину за оцену да ли су једна штампана књига, спис оглас или предавање, упуство и др. саобразни закону о вину надлежно је Министарство пољопривреде које ће у ту сврху сваки достављени му спис давати на рецензију најмање двојици стручњака. Ако су мишљења ова два стручњака различита, спис ће се дати на рецензију трећем стручњаку.

Ако Министарство стекне уверење да је догични спис написан или предавање одржато или дат усмени савет у циљу да се поступи противно закону о вину и овом Правилнику, онда оно непосредно или преко надлежног винарског надзорника доставља надлежном суду списе и доказна средства ради предузимања кривичног поступка против учиниоца дела.

§ 6. Забрањено је под именом вина пуштати у промет болесна и покварена

вина. Правилник ће одредити која ће се вина сматрати болесним и поквареним.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 21. — Сходно § 6 закона о вину за болесно или покварено вино сматраће се оно вино, које је утицајем штодљивих микроорганизама или других неповољних чинилаца стекло такву абнормалност састава, да је очигледно штодљиво са хигијенског гледишта, или да се због промењених органолептичких особина, нарочито због непријатног укуса, више не може сматрати за пиће, које потрошач или купац у вину тражи.

За болесно или покварено вино сматраће се, у првом реду свако цикнуло (опатно) вино, кад количина испарљивих киселина (рачунајући у облику сирћетне киселине, а по одбитку евентуалног сумпор-диоксида у дестилату) премаци ове границе:

за бела вина	1,4
за ружичаста (ополо) вина	1,5
за црна вина	1,6
за десертна вина	2—

грама у литру, и с тим, да је за проглашење таквог вина цикнулим потребно да се сирћетна киселина јасно осећа на укусу, што се утврђује у надлежном стручном одбору за оцењивање вина.

И у сваком другом случају, да би се вино оценило за болесно или покварено

рено и неупотребљиво за консум, потребно је, да се констагује јаче специфично дејство на хемијски састав вина и јача карактеристична промена органолептичких осубина и спољнег изгледа, што дефинитивно утврђује стручни одбор за оцењивање вина. Само кад вино садржи какву здрављу шкодљиву материју (што се може десити и без намерне фалсификације) довољна је и сама аналитичка констатација те материје, па да се вино огласи као неупотребљиво за консум.

Чл. 22. — Поступак са болесним и поквареним вином. Болесна и покварена вина не смеју се стављати у промет за пиће, а могу се уз претходну тачну декларацију стављати у промет у циљу употребе за индустријску прераду (дестилацију, справљање сирћета), у колико су за то подесна. Судови, у којима се налази болесно или покварено вино, морају се уклонити из подрума, а ако то није могуће, онда се морају обележити упадљивим и читким насловом „покварено, није за продају као пиће“.

Забрањено је болесна и покварена вина, којима стварно нема лека, лечити или укрштати са здравим вином, у циљу да се само за извесно време прикрије абнормалност састава или укуса и да се тако превари купац.

Напротив, ако је вино само склоно болести или кварењу, или ако се налази у почетном стадијуму болести или кварења, који се може зауставити, — или ако је добило неку лаку ману у мирису,

укусу или боји, тада се вино сме направљати и лечити применом дозвољених манипулација и сретстава, рачунајући у то и подвргавање таквога вина поновном алкохолном врењу и прспуштању истога кроз чисту свежу комину.

Али док траје дотична манипулација и док се не постигне жељена поправка дотично вино несме се продавати и дотични суд не сме имати славину за точење.

§ 7. Забрањено је стављати у промет ширу или вино под ознаком било винородног предела и места, било подрума, сорте грожђа, године старости и друге какве особености, ако ознака не одговара стварности.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 23. — Заштитна истинитости имена. По § 7 закона забрањено је стављати у промет ширу или вино под ознаком било винородног предела и места, било подрума, сорте грожђа, године старости и друге какве особености, ако ознака не одговара стварности.

Кад ко ставља у промет вино било у бурадима, било у флашама, са ознаком предела, места, положаја, сорте грожђа, године старости, подрума, односно имена произвођача, онда ознака мора потпуно одговарати стварности.

Вино, које у свему одговара описима закона о вину и овога Правилника може носити опште ознаке: вино, бело вино, стоно вино, црно вино, ружица, опол, црњак, самоток и т. д.

Уз ове опште ознаке могу се додати и ближе ознаке „право“, „природно“ и томе слично, ако дотично вино није било заслађено шећером, или ако му није додавана или одузимана киселина или танин, а ознака „старо“ само онда ако није производ од последње бербе грожђа.

Ако се мешају вина од разних сората грожђа и разних предела, онда мешавина може носити или општи назив или оног предела или оне сорте грожђа, која у тој мешавини претеже најмање за 50% према осталим сортама и даје јој своје органолептичке карактере.

Чл. 24. — Заштитна типичних вина.

Банске управе предузеће мере, да се тачним стручним извиђајима установе места и услови производње за сва она нарочита (типична) вина, која су резултат специјалних прилика дотичног места односно краја, т. ј. која се могу добити само у том крају, често и само на извесном положају и само од оне сорте или мешавине сората и на онај начин прераде, како је дугогодишњом праксом утврђено, а која својим особинама заслужују да им име буде заштићено. И кад се за које типично вино ограничи место производње и одреде услови справљања, онда ће му се решењем Министра пољопривреде признати право на нарочито

заштитно име порекла, да би се тим именом разликовало и одликовало не само од вина из других виноградских крајева, него и од друкчијих вина из истог краја, нарочито од оних лошијих производа, који су последица приширења винограда на земље и положаје мање подесне за гајење винове лозе или последица сађења сората, од којих се тражи само што обилнији род, без обзира на квалитет производа.

Појединци или удружења, који би желели да се њиховом вину одмах призна заштитно име порекла, могу поднети таксирану претставку у том смислу Министарству пољопривреде преко надлежне банске управе. Све трошкове око овога рада сnose молиоци.

Чл. 25. — Вино у флашама. Однеговано вино које се продаје у флашама до 7 ддл. запремине мора на флаши носити етикету (вињету) на којој поред тачне ознаке вина саобразно закону и правилнику мора бити и име продавца, односно произвођача.

Ако су оваква вина добила право и на нарочито заштитно име порекла, она се купцу у малопродаји морају подносити у онаквим флашама какве су из продавчевог подрума изашле, тј. са неповређеним вињетама, капслама, печатима и др.

§ 8. Забрањено је вршити бербу грожђа за справљање вина пре рока

који за то буде одређен од надлежне општинске власти, а према упуству државног контролног органа.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 26. — Дозвола за почешак бербе. Бербу грозђа за јело по § 8 закона о вину дозвољено је вршити у време, кад која сорта буде зрела. Општа берба грозђа за справљање вина не сме се вршити пре рока који утврде општинске власти у споразуму са најближим за то овлашћеним стручним државним или само правним пољопривредним органима.

Виноградарима, који имају разне сорте грозђа, општинска власт може да и дозволу за почетак бербе и пре четка опште бербе и то само за ране винске сорте, а у споразуму са виноградарима и о томе одмах по доношењу одлуке извести надлежног државног контролног органа.

Чл. 27. — Испитивање шире у време бербе од државних и бановинских стручњака. Да би се контролним лабораторијама дао ослонац за оцењивање вина с обзиром на порекло, као и за одређивање времена бербе, оне ће у своме подручју у границама могућности сваке године организовати испитивање шире на терену у погледу садржине шећера и целокупне киселине.

Одређени за ово испитивање стручњак, снабђен легитимацијом издатом

од Министра пољопривреде имаће право да уђе у сваки виноград и сваки подрум, и да узме онолико грозђа, односно шире, колико му треба за просечну мустру за овакво испитивање.

II Одредбе о комињаку, воћним винима, специјалним винима, вину од родних хибрида, десетилетима од вина и комине и винском сирћешу.

§ 9. Виноградари-произвођачи могу справљати само за своју кућевну потрошњу комињак (чигир, беванда, шилер) додавањем комине само чисте воде, али је забрањено комињак стављати у промет, нити у ту сврху мешати са вином.

Винарски трговци и сви они који имају право точења пића, и ако су виноградари-произвођачи, не смеју справљати и продавати комињак, нити га у опште држати у својим локалима.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 16. — Отпади при справљању и нези вина, као што су комине и винска стеља, из којих је цеђењем под притиском добивена нормална количина вина, не смеју се употребљавати за поновно добијање вина пресовањем или мешањем са вином сем у случају предвиђеном у чл. 23 Правилника.

Чл. 28. — Забрањено је по § 9 закона о вину справљати мало (петиотовано) вино додавањем воде, шећера и др. на комину од грожђа, а дозвољено је виноградарима — произвођачима да од своје сопствене комине и за своју кућевну потрошњу могу справљати комињак (чигир, беванда, шилер). Под комињаком подразумева се пиће, које се добија, кад се на комину од грожђа доспе чиста вода и остави извесно време да стоји. Комињак се несме пуштати у промет, продавати нити мешати са вином.

Комињак се не сме држати у подруму за вино, а ако виноградар нема подесних просторија, може комињак оставити и у локалу, где држи вино, али у једном крају и на суду где је комињак мора записати: „Комињак (или шилер, вино од комине, беванда, чигир) није за продају“.

Винарски трговци и сви они који имају право точења пића, и ако су виноградарима — произвођачима, не смеју справљати и продавати комињак, нити га у опште држати у својим локалима.

§ 10. Пића која се добијају алкохолним врењем сокова, могу се стављати у промет само под називом из којег ће се јасно видети, да не произилазе из грожђа. При њиховом справљању за сврхе продаје не сме се употребити ни грожђе од винове лозе,

нити његови непосредни производи: шира, вино, комињак и комина.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 29. — Пића од воћа сходно § 10 закона о вину подлежу контроли у толико, што несмеју носити назив „вино“ без ознаке, која би јасно показивала порекло и што се при њиховом справљању не сме употребљавати ни грожђе од винове лозе нити његови непосредни производи, шира, вино, комињак и комина.

Ако се пића од воћа држе за продају у истом локалу где и вино, мора им се дати одвојено место и на сваком суду мора бити исписан читљив назив тога производа.

§ 11. Допуштено је стављати у промет специјална вина (десертна и ликерска, ароматизована, медицинациона, пенушава и друга, подразумевајући ту и слатка вина, као и »безалкохолно вино« односно шире за пиће), која се добијају особеним начином прераде било свежег било провенулог грожђа и његових производа домаћег порекла а уз додатак потребне количине шећера, алкохола, миришљавих биљака и других потребних састојака. Забрањено је стављати у промет мешавину ових специјалних вина са обичним вином.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. II год.

Чл. 30. — Сходно § 11 закона о вину специјална вина кад су сировљена од грозђа, односно вина, као главног састојка, уз додатак разних здрављу нешкодљивих производа, могу се, и то само под својим специјалним именом, пуштати у промет, ако се испуне ови услови:

1) Да су грозђе, кљук или шира од грозђа, односно вино, који се употребљују као сировине при справљању специјалних вина, производи домаћег порекла, и да у свему одговарају прописима закона о вину, а нарочито да не проистичу од непосредно родних хибрида. При справљању медициналних вина могу се изузетно и то само у колико је то нарочито потребно, употребити и поједини страни производи винове лозе;

2) Да се при справљању специјалних вина врше само оне специјалне манипулације и додају само оне нарочите материје, чија је примена допуштена и регулисана било законом о вину било овим Правилником, било нарочитим решењем Министра пољопривреде;

3) Да у колико је потребно овим винима додавати алкохол, тај алкохол буде само винског порекла;

4) Да се справљање свих специјалних вина врши у засебним локалимa, одвојеним од оних, где се справљају обична стона вина, изузев домаћих специјалних вина за локалну потрошњу као

што су бакарска водица, пелинковац, прошек и др., и то само кад за то сопственик нема другог подесног локала;

5) Да сви они који се желе бавити производњом специјалних вина у циљу продаје претходно пријаве тај рад Министру пољопривреде преко надлежног винарског надзорника и банске управе.

Пријава за производњу специјалних вина мора да садржи:

1) презиме, име и стан произвођача специјалног вина;

2) место, где ће се специјално вино справљати;

3) колико и каквог вина, односно шире ће се употребити за справљање специјалног вина;

4) колико ће се сувог грозђа, укуване шира, шећера или алкохола употребити за справљање специјалног вина;

5) каква ће се врста специјалног вина произвести према подели специјалних вина по чл. 31 овога Правилника;

6) под којим именом ће се то специјално вино стављати у промет.

Чл. 31. — *Врше специјалних вина.*
У специјална вина убрајају се:

1) десертна вина,

2) пенушава вина,

3) ароматизована или аперитивна вина и

4) медицинална вина.

1. *Десертна вина* су разна бела и црна вина, различна и по саставу и по начину справљања, али која се сва разликују од обичних стоних вина, најчешће

нарочитим мирисом и укусом, високим садржајем екстракта и других састојака, а увек и највише по томе, што садрже целокупног алкохола (тј. кад се алкохолу који је већ у вину дода и алкохол, који би се добио накнадним врењем остатака шећера) до степена, који се не може постићи потпуним алкохолним врењем сока од свежег грожђа, — па се то постиже употребом сувога грожђа, концентрисане шире и чистог винског алкокала, односно комбиновањем тих сретстава са кљуком, широм или вином од свежег грожђа и евентуалним додатком шећера, есенције, мирођија или екстракта.

Додатак алкохола и шећера сме бити само толики, да алкохол и непреврели шећер прерачунат у алкохол, не прелази укупну суму од 22,5 волумних постотака алкохола.

Десертних вина има две категорије; слатка и ликерска вина.

Слатка десертна вина справљају се комбиновањем сувог или полуосушеног грожђа са широм или вином од свежег грожђа, као и врењем укуване шире са додатком шећера или без овога. Слатко десертно вино може носити назив *природно*, ако је чист производ сока, који се добија пећењем презрелог или делимице просушеног грожђа (на чокоту или обраног и просушеног у евенкама на тавану, слами и томе слично) и то само од домаћих сората винове лозе.

Под именом „безалкохолно вино“ или „безалкохолни грожђани сок“, „при-

родни (наравни) сок од грожђа“ може се продавати само конзервисана шира од домаћих сората винове лозе приправљена за пиће вршењем радња и додавањем сретстава чија је употреба дозвољена прописима закона о вину и овога правилника. Овако конзервисана шира може садржати највише 1,5 волумних постотака алкохола.

Ликерска вина справљају се комбиновањем алкохола или алкохолизиране шире са широм од свежега или сушеног грожђа са додатком шећера или без њега, са обичном или укуваном широм или са екстрактом сувога грожђа, као и укрштањем тако добивених производа са укуваном широм. Оваква вина не могу носити назив „природно“, „наравно“.

2) *Под пенушавим винима* долазе у трговину две врсте пенушавих вина, које се морају разликовати по називу тако, да свака обмана купца буде искључена:

а) под именом „*природни (наравни) пенушац*“, „природно (наравно) пенушаво вино“ или „прави пенушац“ и томе слично дозвољено је стављати у промет само оно пенушаво вино које је приређено на начин уобичајен у Шампањи (Француска). За природни пенушац обавезно је дакле, да вино поново преври, тј. да прође алкохолно врење у затвореним боцама.

У сврху постигнућа поновног врења дозвољено је вину додати шећера, винског квасца и његове хране. Дозвољене су даље све радње, подразумевајући ту и додавање ликера (сируп од шећера),

како је то уобичајени при справљању пенуша.

Забрањено је природни пенушац стављати у промет под именом „Шампањац“, „Vins mousseux Champagne“, „Grand vin Champagne“ или томе слично, ако није пореклом из Шампање у Француској.

Именом „бакарска водица“ може се називати само онај природни пенушац, који је приређен у Бакру и околини по уобичајеном начину из тамошњег грожда, односно шире.

б) Вино слично природном пенушцу, а које није прошло поновно алкохолно врење у флашама, него му је угљен диоксид вештачким путем додат, мора се означити најупадљивијим словима са „вештачки пенушац“. „вештачко пенушаво вино“, или уопште таквим називом из кога се може видети да није природни пенушац.

При справљању вештачког пенушца дозвољено је употребити и ликер (сируп од шећера).

И природни и вештачки пенушац, кад се продаје у флашама до 7 децилитара, могу се пуштати у промет само по испуњењу прописа чл. 25 овога правилника.

3) *Ароматизована или аперитивна вина* су она обична или десертна вина, којима се било при справљању било кад су готова, додају ароматичне биљке или мирођије у циљу да вино добије карактеристичан укус или мирис тих мирођија,

а евентуално и њихово нарочито дејство на пробавне органе (органи за варење).

Под специјалним именом „пелинковац“ или „бермеш“ (вермут) сме се продавати само оно вино, за чију је ароматизацију био употребљен пелен (пелин, *Artemisia absinthium*) и друге материје која су при справљању бермета уобичајене:

а) Под именом природног слатког пелинковца (бермет, вермут) може се продавати само онај пелинковац, за чије је справљање употребљено суво грожде или концентрисана шира питоме винове лоза и једно и друго домаћег порекла.

б) Под именом слатки пелинковац (бермет, вермут) може се продавати само онај пелинковац, коме се додаје на хектолитар највише до 12 кгр. шећера и алкохола до 4% (волумних) али тако да проценат алкохола (волумни) не може бити већи од 17.

в) А под именом ликерског пелинковца подразумева се само онај пелинковац, који садржи више од 18 волумних процената алкохола.

Ни друга ароматизована или аперитивна вина не смеју се продавати без ознаке оне главне материје, која је била употребљена за ароматизацију.

4. *Медицинална* вина су она специјална вина, чије је справљање и продавање регулисано одредбама закона о апотекама и надзару над прометом лекова. Према томе ова вина подлежу закону о вину само у толико, што вино

које се употреби као основна материја за њихово справљање мора бити првенствено домаћег порекла и исправно у смислу закона о вину.

§ 12. До почетка 1932 године допуштено је стављати у промет вина од непосредно родних хибрида винове лозе, али под условом, да носе тачну ознаку сората, од којих су справљена, то јест уз реч вино мора се додати »од хибрида« или »од директора«, »од шмарнице«, »од отела«, »од изабеле« итд. и да у свему осталом подлежу прописима овога закона, а од 1932 године забрањује се промет и продаја ових вина, и са ознаком. Од овога последњег ограничења изузимаће се вина од оних сората непосредно родних хибрида, чије размножавање буде одобрио Министар пољопривреде сходно Закону о обнављању и унапређењу виноградарства.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 435-0. — II од 24 јула, 1930. — II год.:

Чл. 32. — По § 12 закона о вину у начелу забрањено је пуштати у промет, продавати и куповати вино од непосредно родних хибрида, само за себе или у мешавини са вином од домаће лозе.

Али пошто има још много засађених непосредно родних хибрида, то се изузетно до краја 1931 год. дозвољава про-

мет и продаја вина од непосредно родних хибрида али под условом да се уз реч вино мора додати ознака „вино од хибрида“, или „вино од директора“, или „шмарница“ и да у свему осталом подлежу прописима закона о вину. Означавање вина од хибрида непознатим именима појединих сората забрањено је, тј. ознака вина од непосредно родних хибрида мора бити јасна, тако да купац не може бити обманут да под овим вином купује вино од домаће (питоме) винове лозе.

Забрањено је мешати ширу и вино од родних хибрида са широм и вином од домаћих сората винове лозе, као и превирање шире од родних хибрида на комини од домаћих сората винова лозе, а онима виноградарима који у својим виноградима имају засађене и родне хибриде и домаће сорте винове лозе дозвољено је уједно прерађивати грожђе од ових у ширу и вино с тим да ова мешавина носи назив „вино од хибрида“ и томе слично, као у предњем ставу овога члана.

Судови, у којима се држе вина од родних хибрида морају бити обележена видљивим натписом у предњем смислу; фактуре, ценовници, рекламе морају такође садржавати одговарајућу ознаку вина.

Сваки произвођач дужан је на захтев надлежних органа по закону о вину поднети пријаву о количини произведеног вина од хибрида; а сваки који ово вино

продаје, мора водити евиденцију, коме је, када и колико продао.

Гостионице, кафане и друге сличне малопродавнице морају уз спољни свој наслов (фирма, цимер) истаћи и натпис са црним словима високим најмање 10 см. а на белој подлози: „Овде се точи вино од директора“ или „Овде се точи вино ов хибрида“ или „Тукај се продаја шмарница или самородница“. Велетрговине са вином, које продају вино од хибрида, имају уз свој спољни наслов истаћи такве исте натписе са словима најмање 20 см. високим.

Од 1. јануара 1932 године забрањено је стављати у промет, куповати и продавати вина од хибрида и под ознаком. Ко противно томе поступи, биће кажњен сходно закону, а вино ће бити увек заплењено, денатурисано и уновчено у корист државне пољопривредне закладе.

Ако Министар пољопривреде одобри размножавање неког од непосредно родних хибрида сходно закону о обнављању и унапређењу виноградарства, вино од тога хибрида моћи ће се стављати у промет и после 1931 године, али са ограничењима већ изнетим у овом члану правилника.

§ 13. Допуштено је справљати разне ракије и сирће од вина и комине од грожђа и стављати их у промет

под именом и ознаком да проистичу од вина и комине, као комовица, виновача, лозовача, вињак, виновица, вински алкохол, винско сирће итд., само ако су стварно добијени од вина или комине од грожђа.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 33. — По § 13 закона о вину ракија и сирће подлежу одрелбама овога закона у толико, што ако носе назив из кога се може закључити да проистичу из грожђа од домаћих сората винове лозе и његових производа, онда то у ствари морају бити, без икакве мешавине са другим сличним производима.

Тако под именом: винског алкохола, винског дестилата, винске ракије, виноваче, лозоваче, виновице, вињака и томе слично могу се пуштати у промет и продавати искључиво производи дестилације здравог или поквареног вина од домаћих сората винове лозе.

Под именом комовица, ракије од комине, гроздовача, дропуља и томе слично могу се стављати у промет само производи дестилације винске комине било сами било помешани са винском стељом; а дестилат од саме винске стеље може носити назив дрожђенка, ракија од стеље и томе слично.

Под именом винског сирћета сме се стављати у промет само производ сирћетног врења вина или вина од комине

и то ако дотични производ сирћетног врења није покварен и ако садржи најмање 4⁰/₀ сирћетне киселине.

Означавање сирћета именованом извесног познатог виногорја као „жупско сирће“, „далматинско сирће“ и томе слично допуштено је само за винско сирће.

III Контролне мере

§ 14. Овлашћује се Министар пољопривреде да може прописати ове контролне мере:

1) Обавезно пријављивање општинским властима количине произведеног, купљеног и продатог грожђа, шире, вина и других производа од грожђа, од стране свију оних који се баве производњом и продајом ових производа, као и обавезно вођење књига од стране свих винарских трговаца.

2) Обавезно пријављивање општинским властима од стране произвођача вина набављене количине шећера и свих оних производа, који се употребљавају при справљању вина.

3) Обавезно јасно означавање вина и других пића, која подлежу контроли по овоме закону, на сваком суду, из кога се точи и продаје.

4) Обавезно држање, на видном месту, у свакој радњи, где се справља или продаје вино, по једног штампаног примерка овог закона или извода из овога или наредаба које пропише Ми-

нистар пољопривреде за извршење овога закона.

5) Обавезно познавање практичних радња око справљања и неге вина од свих имаоца великих подрума или њихових помоћника.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 34. — Обавезна пријава бербе. Сваки произвођач — виноградар био он сопственик или закупац винограда дужан је чим сврши бербу и прераду грожђа у вино, да усмено или писмено пријави поглаварству оне општине у којој се налази његов виноград, колико је грожђа бербом добио и прерадио у вино.

Од ове обавезе ослобођавају се чланови оних виноградарских задруга чија управа прима на себе дужност да подноси заједничку пријаву за све своје чланове.

Општинске власти ће саопштене податке увести у списак који ће упућивати среским начелницима а ови банским управама односно државном винарском надзорнику.

Исто тако општинске власти су дужне хитно прикупљати и одашиљати и све друге податке, које буду државне контролне власти тражиле, као стање винограда, изгледи на бербу и др.

Чл. 35. — Обавезна пријава рада радња у којима се продаје вино и други производи који подлежу контроли по за-

кону о вину. Сва лица која се баве куповином и продајом вина и других производа који подлежу контроли по закону о вину дужни су: пошто добију одобрење (обртница, протоколација, точаринско право) од надлежних власти поднети своје општинском поглаварству на три дана раније пре почетка рада пријаву у којој ће навести своје име и презиме, назив своје радње и тачну адресу, као и то каква ће пића продавати, каквом ће се продајом бавити на мало или велико или и једно и друго и приближну количину пића.

Сваку промену свог локала за продају ових пића сопственик је дужан пријавити надлежној општинској власти 24 сата унапред.

Списак ових лица која се баве продајом вина и других производа који подлежу контроли по закону о вину општинске власти дужне су чувати и у њих уносити све пријављене промене стављајући их на увиђај и употребу контролним органима при вршењу њихове дужности у дотичном месту.

Чл. 36. — Обавезно вођење књига од сџране винарских џрвоваца. Сва лица или предузећа која било да имају или не својих или закупљених винограда, купују кљук или ширу за справљање вина или готово вино и продају га у количинама преко 25 литара дужна су водити *књигу примања и издавања* у којој ће се на страни примања заводити све што за потребу посла уђе у подрум, радионицу,

односно продавницу, дакле и винске судове и све сировине за прераду (на пример грозђе, суво грозђе, концентрисана шира, вишски дестилат, комина итд), а на страни издавања све што се утроши при преради и што се прода, с тим да се код сваког примања заводи име лиферанта, а код сваког издавања на количине преко 25 литара и име купца; док је за малопродају довољно да се продате количине сумарно разведу на крају сваке недеље са ознаком „*продајо на сџно*“. Ова књига мора се у количини набављеног или произведеног вина слагати са књигом (регистром) која се води по закону о државној трошарини.

Трговци са вином који воде друге посебне књиге, из којих се одмах или уз помоћ железничких рачуна, бродарских упутница и др. докумената брзо и прегледно могу видети подаци из предњег става и са крајњим резултатом колико се и каквог вина налази код њих у појединим судовима, нису дужни водити и књигу примања и издавања по предњем ставу.

Право прегледа ових књига и докумената имаће органи контролне службе на основу закона о вину и органи судских и општих управних власти, кад поступају на основу закона о вину, као и вештаци које би суд при томе поступку одредио за преглед, а сви под обавезом чувања службене тајне.

Чл. 37. — Пријављивање шећера. Ко справља вино у циљу продаје, не сме

имати више од 25 кгр. шећера сем ако тргује или се бави индустријом, за коју је потребна већа количина шећера. Ако је оваквом произвођачу вина потребна већа количина шећера од 25 кгр. дужан је да набавку пријави надлежној контролној власти по закону о вину и да буде у стању, на тражење ових органа, да пружи доказе о употреби те количине шећера.

Чл. 38. — Означавање назива пића на сваком суду из кога се пиће продаје. Сваки онај који крчми (продаје на мало) вина или друга пића подложна контроли по закону о вину дужан је да на судовима, из којих те производе точи, означи име, под којим их продаје.

Чл. 39. — Излагање извода закона о вину. У сваком подруму, где се вино справља или држи за продају мора бити изложен на видном месту један примерак извода (испис) из закона о вину.

И поједине наредбе Министра пољопривреде, за које то он буде тражио, морају се такође изложити на видном месту у сваком локалу, где се вино справља или држи за продају или продаје.

Чл. 40. — Познавање практичних радња око справљања и неге вина. Да би се потстакло оснивање винарских задруга, Министарство пољопривреде или надлежне банске управе по могућству стављаће на дуже или краће време поједине од својих винарских стручњака на службу при ново-основаним винарским задругама ради организовања почетних послова у њима.

Све пак старе, већ организоване задруге и већа винарска предузећа дужни су имати способног руковооца подрума.

§ 15. У случају основане сумње о повреди овога закона дужне су управе свих саобраћајних предузећа (железница, бродова, пошта итд.) на захтев контролних органа по овоме закону, давати податке о томе: коме је на дотичној станици, када, откуда и од кога и колико отправљено грожђа, шире, вина, комине, шећера, алкохола, сувог грожђа и других сретстава, која се могу употребити при преради грожђа у вино и друге производе и даље њихове неге.

§ 16. Шира и вино намењени за извоз могу бити подвргнути и поступцима, који нису предвиђени и одобрени овим законом, у колико су ти поступци дозвољени у државама, где се наше вино или шира извозе. Такве радње могу се вршити само у транзитним магацинима, слободним сместиштима и на утоварним станицама и под надзором државних пољопривредних и финансијских контролних органа, а по претходној дозволи Министра пољопривреде.

Инострана вина и други производи, који подлежу контроли по овоме закону, могу се увозити и стављати у

промет у нашој држави, ако у свему одговарају прописима овога закона са изузетком случајева који се нарочито предвиде у трговачким уговорима.

Увоз вина и других производа, који подлежу контроли по овоме закону дозвољава се на основу стручне анализе тога производа.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год:

Чл. 41. — Извоз вина и шире у опшће.
Да би наши производи од грозђа, нарочито вино, задобили на страним пијацама глас, који својим природним особинама могу имати, сви ти производи, кад се извозе из наше државе, морају као и у унутрашњем промету одговарати прописима закона о вину наше земље.

Стога ће државни контролни органи нарочито и чешће вршити прегледе подрума извозника вина и њихових већих пошиљака вина у иностранство.

У циљу непосредне контроле извоза вина на утоварним станицама органи финансијске контроле узимаће примерке вина односно шире за извоз по чл. 50 правилника и ове слати надлежној контролној станици за анализу вина. Ова ће извршити анализу вина и ако утврди, да извезено вино односно шира не одговара закону о вину, против извозника поступиће се по § 25 и 28 закона о вину.

Сем тога извозник вина односно шире дужан је редовно извештавати кон-

тролног органа о количинама шире односно вина припремљеним за извоз, а о свакој намераваној пошиљци шире односно вина за иностранство извештавати га телеграфским односно најбржим путем са назначењем количине, дана, начина и правца експедиције.

Чл. 42. — Извоз вина и шире под нарочитим условима. Шира и вино, кад се извозе из земље, где су дозвољени и неки други поступци, који код нас нису предвиђени и одобрени законом о вину, могу на изрични захтев купца, бити подвргнути и тим поступцима, али под овим условима:

а) извозник претходно мора преко надлежног контролног органа тражити дозволу од Министра пољопривреде да те изузетне радње може извршити;

б) кад такву дозволу добије, извозник може извршити радњу под контролом органа Министарства пољопривреде и финансија и то само у транзитним магацинима, слободним јавним или приватним местипштима или на утоварним станицама.

Ако се овако поправљено вино или шира ма из кога разлога не извезе из државе, или се мора повртити натраг у државу, оно ће се по претходној дозволи Министра пољопривреде у присуству органа Министарства Пољопривреде и Финансија денатурисати и предати сопственику или оставити такво какво је под условом да га неће продавати у земљи већ доцније извести или употребити у сврхе које закон дозвољава.

Чл. 43.— Увоз *иностраних вина* и других производа који подлежу контроли по закону о вину, дозвољава се, ако ти производи у свему одговарају прописима закона о вину и ако су снабдевени уверењем о исправности издатим по надлежној власти дотичне земље из које се вино увози. Таква уверења провериће наше контролне лабораторије овлашћене за анализу вина по чл. 52 овога правилника и то свака за своју територију. Изузетака од овога може бити само у случајевима, који се предвиде трговачким уговорима.

Ако се увозе у нашу земљу вина у флашама, онда флаше морају бити прописно етикетиране, запечаћене и снабдеване уверењем о истинитости марке и порекла од стране надлежних органа дотичне државе.

IV Организација и функционисање контроле.

§ 17. Контролну службу за вршење прописа овога закона организоваће Министар пољопривреде на овај начин:

1) При Министарству пољопривреде Министар пољопривреде одредиће једног вишег чиновника за »шефа винарске контролне службе«, са задатком да се стара за што успешније функционисање контролне службе у целој држави, у коме ће се циљу предузимати и потребна инспекциона путовања. Он мора имати пољопривред-

ну факултетску спрему и најмање 15 година државне или самоуправне службе по виноградарско-винарској струци.

2) Контролну службу по овоме закону спроводиће банске управе и Управа града Београда преко својих пољопривредних одељења на основу Правилника за извршење овога закона и упуштава од стране Министра пољопривреде.

У ту сврху у сваком пољопривредном одељењу при банским управама одредиће се по један чиновник виноградарско-винарске струке, који ће вршити дужност винарског надзорника у дотичној бановини.

У оним банским управама где то буде потребно биће постављени у пољопривредном одељењу нарочити винарски надзорници са најмање петогодишњом праксом по струци виноградарско-винарској.

У већим бановинама, и тамо где је производња или потрошња вина велика, може бити додељен винарском надзорнику један или више помоћника са седиштем у месту које одреди бан.

Контролну службу у подручју Града Београда вршиће један чиновник Министарства пољопривреде виноградарско-винарске струке или нарочити винарски надзорник који ће се поставити при Управи Града Београда.

3) Непосредан надзор над производњом и продајом вина по овоме закону може вршити и особље финан-

сијске контроле по упуствима и овлашћењу надлежног винарског надзорника. То ће се особље по потреби на нарочитим течајевима обучити у вршењу ове службе.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 44. — Шеф винарске канџролне службе. Дужности шефа винарске службе су:

1) Да настоји, да се у свему и у целој земљи једнообразно извршавају прописи закона о вину и овога правилника као и посебне наредбе Министра пољопривреде лично и преко винарских надзорника и других контролних органа по закону о вину и да у ту сврху чини Министру пољопривреде конкретне предлоге.

2) Да прима редовне и друге извештаје винарских надзорника и стручних одбора и да по њима води државну статистику винарства у држави.

3) Да према потреби, особито у већим прекршајима против закона о вину или при спровођењу важних винарских питања, лично присуствује тим пословима и да њима руководи.

4) Да лично надзире све контролне органе по закону о вину и енолошке лабораторије.

§ 18. Винарски надзорни органи дужни су да у своме подручју врше лично или преко овлашћеног помоћног особља редовне прегледе подрума, радионица и продавница свих других предузећа која подлежу контроли по овоме закону, нарочито за време рада у њима. Поред тога контролни органи дужни су вршити и ванредне прегледе ових локала по указаној потреби, ако постоји сумња прекршења одредаба овога закона, на сваку доставу општинских власти, привредних удружења и финансијских органа, па и појединачна. Све пословне тајне, које дознају контролни органи при вршењу контроле по овоме закону, дужни су чувати их као такве према свима непозванима.

Сопственици или њихови заменици дужни су пустити државне контролне органе у своје подруме, радионице и продавнице и провести их кроз сва одељења у којима се држи шира, вино и други производи и материјал који подлежу контроли по овоме закону и давати им сва потребна обавештења и на захтев подносити на преглед материјалне и новчане књиге.

Ако контролни орган наиђе на отпор при улазу у локал, или при вршењу своје службене дужности у њему, опште управне власти у месту дужне су да му, на тражење, укажу потребну помоћ.

§ 19. Ако винарски надзорник или ко од овлашћеног помоћног особља нађе или оправдано посумња, да прегледани производ или енолошко сретство не одговара одредбама овога закона, узме потребан број примерака од тога производа или сретства и ставити записник. Узимање и печатење примерака вршиће се у присуству имаоца, односно његовог овлашћеног заменика, који је дужан потписати записник, а ако се томе успротиви, узимање и печатење примерака извршиће се у присуству два сведока, који потписују записник. При овоме контролни орган скренуће пажњу сопственику да је сходно ставу 3 § 28. овога закона у његовом интересу, да до решења питања не ставља у промет и не сакрије производ од кога су узети примерци. Један примерак дотичног производа винарски надзорник дужан је доставити у року од 24 сата надлежној контролној лабораторији и о томе известити надлежну претпостављену власт. На захтев власника контролни орган даје и њему запечатене примерке.

Ко се затече код патворења вина, вино ће се заплени и он по прописима казнити.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540, — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 45. — *Винарски надзорници*, На предлог банске управе Министар пољопривреде одредиће у свакој бановини по једног од чиновника пољопривредног одељења банске управе виноградарско-винарске струке првенствено путног наставника за виноградарство, који ће вршити дужност винарског надзорника у дотичној бановини.

У већим и претежно виноградарским бановинама може се поставити један или више помоћника виноградарском надзорнику са седиштем које одреди Бан.

Чл. 46. — *Помоћно особље винарског надзорника*. Помоћник винарског надзорника, када по наређењу винарског надзорника спроводи контролу по закону о вину има иста права и дужности као и винарски надзорник.

У хитним и неодложним појединим случајевима и кад винарски надзорник или његов помоћник не може изаћи на лице места могу поједини бански и средски пољопривредни чиновници по писменом наређењу опште управних власти извршити контролу у име винарског надзорника и то само за те поједине случајеве,

Поред тога сваком винарском надзорнику на његов предлог банска управа у споразуму са Министарством финансија и Министарством пољопривреде може ставити на службу и поједине органе финансијске контроле, који би по упуштвима и овлашћењу надлежног винарског надзорника, у појединим ограниче-

ним реонима, вршили контролу над вином и извештавали винарског надзорника о својим запажањима. По потреби, а у случајевима очигледног прекршења прописа закона о вину или јаке сумње да се ради о прекршењу ових прописа, они би и сами узимали примерке сумњивих производа и достављали винарском надзорнику.

Чл. 47. — Дужности винарског надзорника су:

1) Да спроводи контролну службу по закону о вину у подручју, за које је именован.

У том циљу винарски надзорници врше прегледе подрума редовите и ванредне према упутима шефа винарске контролне службе. Ванредне прегледе врши по указаној потреби по поднетим пријавама од стране општинских власти, привредних удружења, финансијских органа, па и појединаца, оцењујући их стручно има ли места по њима предузмати преглед или их одбијати и у том смислу чинити предлог банској управи. Само у изузетним хитним и важним случајевима може винарски надзорник вршити ванредне прегледе и не чекајући одобрење банске управе, у ком је случају дужан одмах поднети јој свој извештај.

2) Да одмах у почетку свога рада настане на проучавању виноградарства и винарства у своје подручју и састави детаљан програм рада. Тај програм рада он ће у року од три месеца од дана по-

стављења поднети преко надлежне банске управе Министарству на одобрење, а сваке године при подношењу годишњег извештаја Министарству, он ће по потреби предлагати измене и допуне томе програму.

3) Да предузме проучавање и ограничавање појединих виногорја у своје подручју, и то почев од оних најважнијих. Да у ту сврху по упутству надлежне енолошке или контролне станице најдаље у року од три године за сва важнија виногорја, а по потреби, и за поједина места, утврди и предложи банској управи и Министарству коју количину шећера садржи шира у тим крајевима нормалних година.

4) Да на основу примљених извештаја, пријава и запажања при својим путовањима води преглед о производњи и промету вина, о увозу и извозу, о винарским предузећима итд., тако да је у стању увек дати веран приказ прилика у свом подручју.

5) Да по чл. 19 правилника прати винарску књижевност, јавна гласила, контролише јавна предавања из винарства, прати рад приватних лица која дају савете из винарства и у случају да се ко огреши о прописе закона о вину, предузме потребне мере.

6) Да лично спроводи контролу над трговином са вином, а по потреби чини предлоге преко банске управе Министарству да се у ту сврху могу овлашћивати и други пољопривредни државни

или бановински чиновници у његовом подручју.

7) Да у случају кад је његово седиште у истом месту, где и седиште стручног одбора за оцењивање вина или кад се при путовању нађе у месту и у време држања седница стручног одбора као равноправни члан присуствује тим седницама.

8) Да о свом службеном раду води редован дневник радова.

9) Да све пословне тајне винарских предузећа које дозна при вршењу своје службене дужности чува као такве према свима непозваним.

10) Да у своме подручју кад год му се укаже прилика, а нарочито, ако путних наставника виноградарства у његовом подручју нема, ради на унапређењу виноградарства и винарства давањем стручних савета виноградарима и винарским трговцима, држањем предавања, приређивањем кратких течајева, одржавањем веза са пољопривредним установама и удружењима, оснивањем и помагањем виноградарско-винарских задруга, пропацирањем добрих сората грожда и сузбијањем производње и продаје рђавих сората лозе, а нарочито родних хибрида.

11) Да сваког месеца подноси преко банске управе Министарству пољопривреде кратак извештај о стању виноградарства и винарства у своме подручју и о своме службеном раду, и сем тога сваке године испрпан годишњи извешта о свом раду.

Чл. 48. — Права винарског надзорника су:

1) Да сам или у пратњи полицијских и санитетских органа општинских власти улази у подруме и друге просторије у којима се справља или држи вино и други производи, који подлежу контроли по закону о вину и врши преглед тих производа а по потреби и материјалних књига дотичног предузећа. При сваком овом прегледу дужан је на захтев сопственика или његовог заменика показати му легитимацију потписану од стране Министарства пољопривреде да је овлашћен вршити ове прегледе по закону о вину. Кад овај преглед у име винарског надзорника врше други овлашћени органи дужни су и они показати сопственику или његовом заменику овлашћење за ово издато или од Министарства или надлежних општинских управних власти — банских управа и среских начелстава.

2) Да узима огледе сумњивих пића и других производа који подлежу контроли по закону о вину.

3) Да по потреби од најближе опште управне власти тражи да му се стави на расположење један или више пратиоца.

4) Да по извршеном службеном послу може предати све записнике и узети примерке производа среским начелствима или општинским поглаварствима која их одмах даље службено достављају надлежној станици или другом заводу.

5) Да предлаже општим управним властима заплену робе како то предвиђа чл. 55 овога правилника.

6) Да од надлежних управа саобраћајних предузећа тражи потребне му податке како то предвиђа § 15 закона о вину.

Чл. 49. — Записник о прегледу. Кад контролни орган при вршењу прегледа оцени, да има разлога за даљи службени поступак, дужан је да одмах на лицу места састави записник, у коме треба да наведе време, место и прилике у којима је извршио преглед и евентуално узео мустре и означи бачве и количине вина из којих су узете мустре, затим сваку важну констатацију при прегледу и уопште све оно што би могло допринети утврђењу истине, дакле успеху истражног поступка и доношењу судске одлуке. Поред тога контролни орган дужан је да унесе у записник и све оно, што би сматрао за потребно да изјави сопственик, директор или руковалац онога локала, где је извршен преглед, или — ако је роба прегледана у току транспорта — онај код кога је роба затечена. У записник се има ставити на крају, да је при уређивању у свему поступљено по одредбама закона о вину. Сопственик, односно директор или руковалац, позива се да потпише записник, а ако одбије, онда ће се то констатовати у записнику у присуству два сведока, који потписују записник. Најзад записник потписује и сам контролни орган и потврђује га својим печатом.

Чл. 50. — Узимање примерака. При узимању мустре (примерак, огледак) контролни орган пазиће на следеће:

1) Да мустра буде апсолутно верна, тј. да одговара просечном саставу онога пића, производа или препарата, који је сумњив због неисправности или због могуће употребе за неисправне сврхе;

2) Да од сваког вина узима по 4 истоветна примерка, а од осталих производа по 2 примерка, који се шаљу надлежној хемијској лабораторији. Један или више запечаћених примерака оставља се сопственику на захтев.

Ако се ради о примерцима шире, вреће ове спречиће се додавањем 3 капи уља горушице.

3) Од пића, која подлежу контроли по закону, узимаће се мустре у флаше од једног литра; од сретстава која су забрањена при справљању и нези вина узимаће се потребна количина за анализу, а од књига, упута, огласа, етикета, ценовника и др. по два примерка;

4) да сваки примерак сумњивог пића или материје буде запечаћен печатом контролног органа, а на захтев сопственика и његовим печатом, на начин да се не може отворити без повреде печата;

5) да се приликом узимања мустре од сумњивог вина, које се налази у више судова, власник или његов подрумар позове да да реч, да ли се у свима тим судовима налази вино истог квалитета. Ако власник да ту изјаву, онда ће је контролни орган прове-

рити, сравњујући вино из разних судова и у случају да нема сумње о истоветности квалитета, узети мустру само из једне бачве. Ако власник не зна или неће означити која су вина истог квалитета и то се не може на лицу места утврдити, онда ће се узимати мустре из сваког суда.

У записнику по предњем члану правилника назначиће се суд, из кога је мустра узета (тачна запремина суда и вина у њему, жиг и друго), а исто тако и остали судови у којима је вино истог квалитета.

По узећу мустре од пића, материје или књиге контролни орган скренуће пажњу сопственику или његовом заменику на став 3 § 28 закона о вину, тј. да је у његовом интересу, да производ под сумњом не отуђи, док не добије извештај од надлежне власти, да је утврђено да је производ исправан, јер ће у случаје утврђене неисправности производа платити двоструку вредност нестале количине. Зато ће се при узимању мустре од сумњивог производа увек и утврдити и у записник унети и приближна његова набавна цена (без трошарине), на основу пијачне цене сличних производа у месту, где се мустра узима или ако је то књига са утврђеном продајном ценом, онда ће се узети та утврђена цена као продајна цена.

За узете мустре сопственику се не даје никаква накнада.

Узете мустре заједно са записницима контролни орган предаје непосредно

пошти у месту или среском односно општинском начелству које ће их у року од 24 часа отпремити надлежном заводу за испитивање вина.

§ 20. За анализу и испитивање, у сврху контроле вина и других производа од грозђа, као и енолошких средстава и за тумачење резултата анализе надлежне су енолошке станице, контролне и огледне станице и признате јавне хемијске лабораторије, које за то одреди Министар пољопривреде, Особљу ових станица и лабораторија може Министар Пољопривреде додељивати извесну награду која не може прелазити 25% од износа наплаћених такса за анализе. За које ће се пак анализе плаћати и колика такса прописиће Министар пољопривреде ценовник на предлог хемијске лабораторије.

Енолошком станицом управља директор, који ће уз помоћ потребног броја асистената и приправника као и лабораната вршити све радове у станици. Задатак је ових станица да поред анализе вина и других производа раде и на унапређењу виноградарства, а нарочито винарства; као и све сличне послове из области пољопривреде које им Министар пољопривреде пропише правилником.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 52. — Хемијске лабораторије за анализу вина. Као надлежне лабораторије за анализу и испитивања вина и др. овлашћују се ове:

1) Краљевска банска енолошка станица у Букову код Неготина за бановине: моравску, вардарску и дунавску и територију Управе Града Београда;

2) Краљевска банска енолошка станица у Загребу за савску и врбаску бановину;

3) Бановинска пољопривредна огледна и контролна станица у Марибору за дравску бановину;

4) Пољопривредна огледна и контролна станица у Сплиту за приморску, зетску и дринску бановину.

Задатак је ових овлашћених државних лабораторија да поред њихових редовних раније прописаних дужности подвргавају анализи пића и сретства на која се односи закон о вину и који су им достављени од стране контролног органа по закону о вину и дају своје стручно мишљење о томе, да ли се справљање, називање или стављање у промет испитаних вина, односно употреба испитаних сретстава има по закону сматрати дозвољеним или не.

За вршење овог задатка у целости или само делимично Министар пољопривреде по указаној потреби може овла-

стити о друге јавне хемијске лабораторије одрађујући им делокруг рада.

Све овлашћене станице за анализу вина и других производа који подлежу закону о вину, вршиће ове анализе по истим званичним методама које ће Министарство прописати на предлог ових станица.

§ 21. Уз државне лабораторије образоваће се нарочити стручни одбори за оцењивање вина као и саветодавна тела за тумачење резултата анализе вина и за оцењивање његово, као и других производа и списа који долазе под одредбе овога закона.

Устројство тих одбора, као и правила за њихов рад и награде члановима прописале се Правилником у споразуму са Министром финансија и уз сагласност Претседника Министарског савета.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. — II год.:

Чл. 53. — Стручни одбори за оцењивање вина. Уз повлашћење лабораторије у Букову, Загребу, Марибору и Сплиту установљавају се нарочити одбори под називом „стручни одбор за оцењивање вина“ са задатком да поменути лабораторијама служе као саветодавна тела и то:

1) да оцењују пиће и сретства не знајући им порекла, на основу резултата хемијске анализе;

2) да дају стручно мишљење да ли се справљање, манипулација, означавање или стављање у промет анализираних вина, односно употреба оцењених сретстава коси са одредбама закона о вину;

3) да дају мишљење, ако се оно, на основу резултата стручног испитивања не би могло изрично установити, да ли у случајевима наведеним под горњом тачком 2 постоје околности, које дају повода каквој сумњи и које би могле служити властима као путоказ за настављање истраге;

4) да стављају у свом стручном мишљењу предлог да ли се могу пића, која су оцењена као болесна или покварена употребити након лечења као пиће или у обртне сврхе или уништење по чл. 56.

Ако су мишљења одбора или енолошког завода различита и сваки од њих остане при своме мишљењу, у записнику се оба ова мишљења имају образложити.

Ови се одбори могу установљавати и при другим лабораторијама, које буду овлашћене за вршење анализе вина.

Чл. 54. — У смислу става 2 § 21 Закона о вину, а уз сагласност Претседника Министарског савета од 1 јула 1930. године. Зак. Бр. 312 устројство стручних одбора за оцењивање вина има бити следеће:

Стручне одборе за оцењивање састављају:

1) један претседник из реда виноградара;

2) три виноградара, који нису винарски трговци;

3) два трговца са вином;

4) један лекар у јавној служби;

5) директор завода за анализу и испитивање вина као референт;

6) један винарски стручњак;

7) винарски надзорник или његов помоћник ако му је седнице у месту, где одбор држи седнице или кад се при службеном путовању затекне у месту, где се држе седнице одбора.

Чланове одбора именује на предлог оне банске управе на чијој је територији станица на три године Министар пољопривреде и уједно означаје једног члана који ће заступати отсутног претседника. На место лица, која ма из кога разлога буду спречена учествовати на седницама, Министар пољопривреде именоване друга лица. Пре но што одбор отпочне своје деловање имају сви чланови одбора да пред изаслаником Министра пољопривреде положи заклетву, да ће савесно вршити поверену дужност. Правилник за пословање саставља стручни одбор и он ступа на снагу кад га одобри Министар пољопривреде. Служба претседника и чланова одбора је почасно звање, а за свако учествовање на седници добијају хонорар од 60 динара, број гласаних

седница не може бити већи од једне недељно.

Директор завода као референт, добијаће хонорар од 3600 динара годишње.

Један од чиновника хемијске лабораторије вршиће дужност секретара одбора уз хонорар од 2.400 дин. годишње без права на хонорар од седнице (ако није члан стручног одбора).

Одбори доносе своје одлуке у седницама, које сазива претседник. На сваку седницу позивају се сви чланови одбора писменим позивом.

Одлука одбора пуноважна је, ако седници присуствују најмање пет чланова, од којих треба да је бар по један виноградар и винарски трговац. За случај да су гласови равномерно подељени, одлучује мишљење за које је гласао претседник.

Председник је дужан увек гласати.

Одбор је дужан подносити Министру пољопривреде тромесечно извештаје о своме раду.

Седнице одбора нису јавне, али на њима могу присуствовати изасланици Министра Пољопривреде, односно Бана.

§ 22. Ако надлежна хемијска лабораторија нађе, да се испитаноме производу на основу хемијске анализе и оцене нема шта приговорити, она ће о томе у повратку записника и приложивши уверење о анализи обавестити оног винарског надзорника од кога је

примила примерак, а он је дужан да у року од 24 сата тај резултат саопшти сопственику.

§ 23. Ако надлежна хемијска лабораторија на основу извршене анализе и оцене нађе да је испитани производ вештачки умножен, фалсификован, болестан или покварен или да је употреба испитаног енолошког сретства забрањена по овом закону или да се списом препоручују радње и сретства чија примена није дозвољена овим законом, тада је она дужна да достави без одлагања надлежном винарском надзорнику своје мишљење, уз повратак његовог записника и извештаја.

§ 24. Државни винарски надзорник дужан је да по пријему стручног мишљења хемијске лабораторије без одлагања достави надлежном државном тужиоштву доказна сретства ради предузимања кривичног поступка, ако има сумње да постоји кривично дело, које спада у надлежност казних судова иначе, пак, ако има сумње да постоји учин иступа, надлежној општој управној власти.

У случају потребе може преко опште управне власти запленити дотични производ, који се налази код произвођача или трговца, односно спис без обзира на то где се налази.

V. Казне и поступак.

§ 25. Ко повреди одредбе §§ 3., 9. и 16. овог закона, казниће се затвором од 7 дана до 3 месеца и новчано од 300 до 30.000 динара или једном од ових казна.

§ 26. Ко повреди одредбе §§ 2., 5., 6., 7., 10., 11., 12. и 13. или став 2. § 18. овога закона, казниће се затвором од 7 до 30 дана и новчано од 100 до 10.000 динара или једном од ових казна.

§ 27. За кривична дела из §§ 25. и 26. овога закона важе прописи општег дела кривичног законика, а пресуђивање спада у надлежност редовних судова

Суд доноси пресуду по прописима законика о судском кривичном поступку пошто прибави мишљење стручног одбора за оцењивање вина (§ 21.) и хемијске лабораторије.

§ 28. Поред досуђене казне по §§ 25. и 26. овога закона у случајевима повреде одредаба §§ 2., 3., 9., 12. и 16. овога закона дотични производ ће се заплени и уништити или денатурирати и као такав продати у корист државне пољопривредне закладе.

У случајевима повреде §§ 5., 6. и 11. суд може на основу стеченог убеђења и мишљења стручног одбора за оцењивање вина и хемијске лаборато-

рије пресудити да се производ уништи или денатурише и као такав прода у корист поменуте закладе, а ако се ради о спису да се заплени и поништи.

Ако је сопственик отуђио производ или спис који треба да буде уништен или продат, онда ће се од њега наплатити у новцу двострука вредност производа, у корист поменуте закладе,

Кад се не може пронаћи кривац или се ма из кога разлога не може извршити кривични поступак, заплени производ биће уништен или денатурисан и као такав продат у корист државне пољопривредне закладе.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930.— II год.:

Чл. 56. — Уништавање и денатурирање заплениога производа. Ако суд донесе одлуку да се заплени производ уништи, онда ће се пиће и други течни производи уништити просипањем, чврсти производи бацањем у воду или други подесни начин, а књиге спалити.

Денатурирање вина вршиће се на један од ових начина:

1) У један хектолитар вина баца се пет килограма ситно самлевене кухињске соли и измеша.

2) У један хектолитар вина налије се најмање 15 литара чистог винског сирћета.

Трошкови око уништавања и денатурирања производа падају на терет осуђеног сходно ставу 3 § 32 закона о вину.

§ 29. Суд може у случају поновљења кривичног дела досудити: 1) да се осуда о трошку осуђеног објави у листовима, које суд назначи и да се на вратима стана или радње осуђенога истакне објава о осуди и ту остане 7 дана и 2) да осуђени изгуби право за време до 5 година на точење и продају на мало и велико алкохолних пића, у коме се случају осуђеном одузима дозвола за точење пића, ако је већ има.

§ 30. Ко повреди одредбе § 8. или одредбе тачке 1., 2., 3. и 4. § 14. овога закона, казниће се затвором од 1 до 14 дана или новчано од 25 до 1000 дин.

Пресуђивање ових кривичних дела спада у надлежност општинских управних власти првог степена.

Правилник за извршење Закона о вину Бр. 43540. — II од 24. јула, 1930. II год.:

Чл. 55. — *Заплена робе.* Општа управна власт првог степена на предлог надлежног контролног органа заплешује без претходне анализе доле именоване предмете у овим случајевима:

1) Кад контролни орган ухвати на делу вештачко умножавање или фалсификовање било вина, било другог производа, који подлеже закону о вину.

2) Кад у локалима где се справља или продаје вино или други производ подлежан закону о вину, затече и саме

материје за вештачко умножавање или фалсификовање.

3) Исто тако општа управна власт првог степена на предлог надлежног контролног органа врши заплешу књига и упуштава, чија је продаја ранијим решењима и пресудама забрањена.

У свима осталим случајевима тј. кад није очигледно да су прекршене одредбе закона о вину или овог правилника, вино односно производ, који је под сумњом, општа управна власт првог степена заплешује тек тада кад надлежна контролна лабораторија по извршеном испитивању нађе, да је дотични производ неисправан и да се не може стављати у промет.

У случајевима заплене производа без претходне анализе његове надлежни контролни орган то констатује у записнику, а засебно о томе извештава банску управу и Министарство пољопривреде.

Заплењена роба запечатитиће се и о томе саставити записник, који се са осталим списима и доказним сретствима доставља надлежном суду, који од тога часа па до доношења одлуке располаже запечаћеном робом.

Ако запечаћено пиће лежи више од месец дана, суд може дозволити сопственику на његов захтев, да изврши у присуству винарског контролног органа потребне радње око неге пића, нарочито доливање судова.

§ 31. Ако учињено дело има обележје тежег кривичног дела предвиђеног у кривичном закону или коме другом закону, кривац ће се казнити по одредбама тога закона.

§ 32. Пресуда се доставља осуђеном и надлежном контролном органу.

Приликом подношења жалби против пресуде осуђени има право тражити поново анализу и оцену дотичног производа од оне хемијске лабораторије, која је прву анализу извршила или од неке друге.

Осуђени сноси све парничне трошкове анализе и вештачења, као и све трошкове извршења пресуде.

§ 33. Новчане казне, које се изрекну на основу овога закона, као и новац добијен од продаје заплењеног пића и других предмета уносиће се у државну пољопривредну закладу на основу члана 44. Закона о унапређивању пољопривреде.

VI. Завршне одредбе.

§ 34. Овлашћује се Министар пољопривреде да споразумно са Министром финансија и Министром правде пропише Правилник за извршење овога закона.

§ 35. Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија на шест месеци по обнародовању у „Службеним новинама“ и тада губе снагу сви закони и законски прописи, који су досад важили у појединим областима и односе се на предмете уређене овим законом.

Препоручујемо нашем Министру пољопривреде да овај закон обнародује и о његовом се извршењу стара, а свима нашим Министрима и потчињеним властима, да по њему поступају, а свима и свакоме заповедамо, да му се покоравају.

Закон је обнародован у Бр. 297. — СХХIV
Службених новина од 18. децембра, 1929. — 1 год.
Правилник је обнародован у Бр. 184. — LXVIII
Службених новина од 14. августа, 1930. — II год.

Правилник за извршење закона о вино

Прилог: Образац А, по чл. 3 тач. 1 и чл. 4 тач. 3 Правилника

Пријава заслађивања шире

Потписати: према прописима § 2 Закона о вино и чл. 3 тач. 1 Правилника и опште дозволе за шећерење издате од Краљевске Банске управе у под Бр.) — пријављујем да сам своју ширу из ове 19... године засладио укуваном шиrom од грозђа питоме винове лозе домаћег порекла (или додавањем шећера, или и концентрисањем и додавањем шећера):

1	Презиме, име, занимање, место и стан пријавитеља	
2	Место (бановина, срез и општина) где је шира произведена	
3	Боја шире (бела, црвена, ружичаста,	
4	Количина шире: а) колико бачава б) колико хектолитара	
5	Запремина појединих бачава у литрима	
6	Је ли шира властити производ молитеља или је од кога другог купио	
7	Ако није његов властити производ, онда овде назначити презиме, име и стан произвођача	
8	Процент шећера у незаслађеној — природној ширини, назначивши којим је широмером измерен	

9	За колико процената је повишио садржај шећера и на који је начин то учинио: укувавањем шире или додавањем шећера	Процент у ширини повишен од... до...% и заслађивање извршено: 1) концентрисаном шиrom 2) шећером и то на а) на 100 л. додато... кгр. шећера б) укупно додато... кгр. шећера 3) концентрисаном шиrom од... до...% и додатком шећера и то на а) на 100 л. додато... кгр. шећера б) укупно додато... кгр. шећера
10	Ако је заслађивање вршено укуваном шиrom изјавити овде порекло шире	
11	Кад и где је заслађивање извршено (бановина, срез, општина, број куће или тачна ознака пивнице или друге просторије)	

у
Бр.

Потпис пријавитеља,

Потврђујем да је пријава учињена и да је пријављена количина заслађеног вина узета у очевидик под

у

Виноградарски надзорник,

Правилник за извршење закона о вину
Прилог: Образац Б, по чл. 3 тач. 2 Правилника

Молба

За дозволу заслађивања шире укуваном широм преко границе
нормалне сласти шире

Потписати, на основу § 2 Закона о вину и чл. 3 тач. 2
Правилника за извршавање овога Закона молим за дозволу да
могу концентрисаном широм засладити доле означену ширину:

1	Презиме, име и стан молитеља	
2	Место (бановина, срез и општина) где је шира произведена	
3	Боја шире (бела, црна, црвена, ружичаста)	
4	Количина шире; а) колико бачева б) колико хектолитара	
5	Запремина појединих бачева у литрима	
6	Је ли шира властити производ молитеља или је од ког другог купио	
7	Ако није његов властити производ, онд: назначити овде презиме, име и стан произвођача	
8	Процент шећера у незаслађеној — природној ширини, назначивши којим је широмером измерен	
9	За колико се процената жели по- висити садржај шећера и на који начин жели то учинити	
10	Где жели извршити заслађивање (бановина, срез, општина, број куће или тачна ознака пивнице од 50 hl, шире за шећерење)	
11	Разл.зи због којих молилац тражи заслађивање шире и преко гра- нице нормалне сласти	
12	Заслађивање бих извршио у вре- мену	од ... до ... ове године

у

Потпис молитеља,
.....

Мишљење винарског надзорника:

.....
.....
.....

Потпис винарског надзорника,

Мишљење Министарства Пољопривреде:

1. У случају одобрења:

На основу § 2 Закона о вину и чл. 3 тач. 2 Правилника
за његово извршење дозвољавам заслађивање шире концентри-
сањем под овим условима;

а) За обављање овог заслађивања одређујем дане
месеца тек. год, и у колико то не буде било могуће
може винарски надзорник одредити нов рок.

у

Потпис

(М. П.)

II. У случају недавања дозволе:

Заслађивање шире пријављене у овој молби не одобравам,
јер

у

Потпис

(М. П.)

Правилник за извршење закона о вину
Прилог. Образац В, по чл. 4 тач. 4 Правилника

Молба

За дозволу заслађивања вина шећером

Потписати, на основу § 4 Закона о вину и чл. 4 тач. 4 Правилника за извршење овога закона молим за дозволу да могу доле означену количину шире засладити шећером, и ако за виноградарски крај у коме је та шира произведена није издата општа дозвола за заслађивање.

1	Презиме, име и стан молитеља	
2	Место (бановина, срез и општина) где је шира произведена	
3	Боја шире (бела, црна, црвена, ружичаста)	
4	Количина шире; а) колико бачава б) колико хектолитара	
5	Запремина поједине бачве у литрима	
6	Је ли сва шира властити производ молитеља или је од ког другог кућио	
7	Процент шећера у незаслађеној природној шиги, назначивши којим је шиј омером измерен	а) по хектолитру кг б) укупно декле : кг
8	За колико процената жели повисити садржај шећера и колико шећера жели додати	
9	Када и где заслађивање жели извршити (бановина, срез, општина, број куће или тачна ознака пивнице или друге просторије)	
10	Разлози због којих молитељ тражи заслађивање шире и ако од банске управе није дата општа дозвола за шећерење	
11	Број уверења општинског суда да су разлози у тач 10 истинити	
12	Код општинског суда депоновано сам суму од динара за путне трошкове и дневнице винарског надзорника, ако изађе на лице места да провери горње наводе. (Ову рубрику попуњају приватни сопственици који имају више од 50 hl. шире за шећерење).	

у

Потпис молитеља,

Одлука винарског надзорника

1. У случају одобравања:

На основу чл. 2 Закона о вину и чл. 4 тач. 4 Правилника за његово извршење дозвољавам заслађивање шире шећером под овим условима:

а) Шири, која се налази у бачвама побројаним у тач. 4 ове молбе, — осим шире која се налази у брисаним бачвама, — шири, дакле, која се налази укупно у бачава и износи и словима хектолитара, може се по хектолитру додати највише кгр, тј. укупно и словима кгр. шећера. Заслађивање шире у брисаним бачвама забрањено је, јер

б) За заслађивање се може употребити само рефиновани шећер од шећерне репе и трске.

в) За обављање заслађивања одређујем дане

у

(М. П.)

II. У случају неодобравања:

Заслађивање шире пријављене у овој молби не одобрам јер

у
(М. П.)

36308